

FAMAGASINET

Lønstigningerne i den
finansielle sektor er fortsat
i den høje ende

3

Statens afgift på løn tynger
finanssektorens
omkostninger

6

Selvom fraværet falder, er
der fortsat plads til forbedring

5

Danmark: Nordens største
finansarbejdsplads

9

UDGIVELSE, TRYK OG EKSPEDITION: FA

OKTOBER 2013

KONTAKT: FA@FANET.DK

ISSN 1902-1992

NR. 3

Driftsomkostninger er fortsat for høje

Lav vækst i samfundet, nye kapitalkrav, stigende lønsumsafgifter m.v. er vitale faktorer med stor betydning for de finansielle virksomheders indtjening. Det er desværre også faktorer, som ledelserne ikke har indflydelse på. En af de faktorer, som ledelserne til gengæld kan påvirke, er lønomkostningerne. Der er derfor ingen tvivl om, at stram styring af omkostningerne er et væsentligt instrument, som skal anvendes i en rum tid endnu for at sikre en sund omstilling af de danske finansielle virksomheder til nye tider.

Men går det ikke bedre i Danmark? Det gør det måske, men kun set i forhold til et meget sort udgangspunkt. Og selvom der er en svag optimisme, er beskæftigelsen fortsat lav. Det kan måske også få en afsmittende effekt på sektoren, men vi ved det ikke endnu.

Derfor går ledelserne i stort set alle virksomheder målrettet efter at effektivisere og begrænse omkostningerne.

Set i den sammenhæng er det godt at kunne konstatere, at det forsvarlige overenskomstresultat i 2012 betyder, at den faktiske lønudvikling i sektoren nu er forholdsvis stabil på omkring to procent om året. For dem, der tænker flere år tilbage lyder det måske ikke prangende, men på dagens danske arbejdsmarked ligger det absolut i den øvre ende sammenlignet med andre lønmodtagergrupper og har givet reallønsstigning.

I dette FA Magasin sætter vi fokus på finansielle virksomheders omkostninger til arbejdskraft. Vi vil give et nøgternt billede af tingenes tilstand, så vi kan forholde os til udfordringerne på et oplyst grundlag.

Mariane Dissing

Adm. dir. Mariane Dissing

Lønstigningerne i den finansielle sektor er fortsat i den høje ende

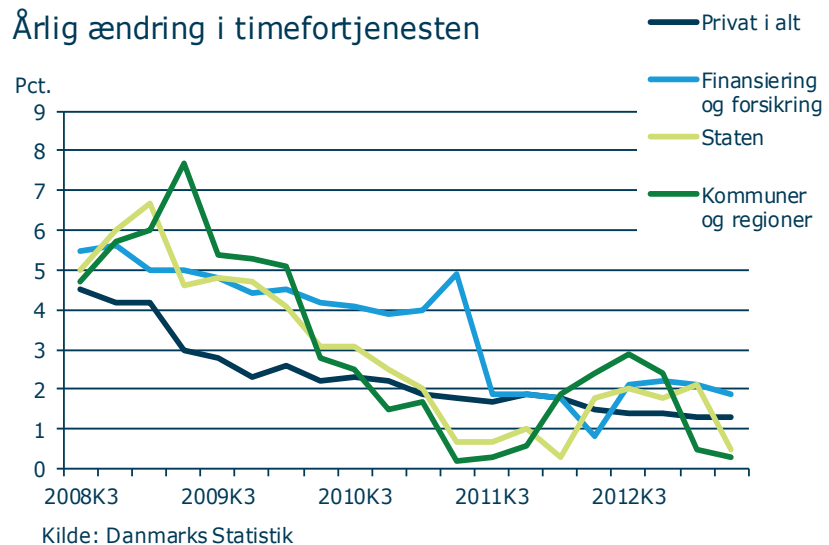
Af Kirsten Lemming-Christensen, klc@fanet.dk

Selvom de finansansattes lønstigninger er lavere end i 2008, ligger de stadig over det øvrige arbejdsmarked. Derfor stiger reallønnen for finansansatte også mere end for andre på arbejdsmarkedet

De seneste tal fra Danmarks Statistik viser, at de årlige lønstigninger inden for finans og forsikring har nu stabiliseret sig på omkring to procent som rækker frem til og med 2. kvartal 2013.

Årlige lønstigninger på et par procent har hørt til dagens orden siden slutningen af 2011 kun afbrudt af et kvartal i 2012, hvor lønudviklingen var på omkring én procent. Den lave lønudvikling i det kvartal skyldes, at den overenskomstmæssige lønstigning i 2011 kom i april, mens den i 2012 kom i juli.

Set over tidsrummet siden 2008 og frem til midten af 2013 er lønstigningstakten i den finansielle sektor dermed halveret.

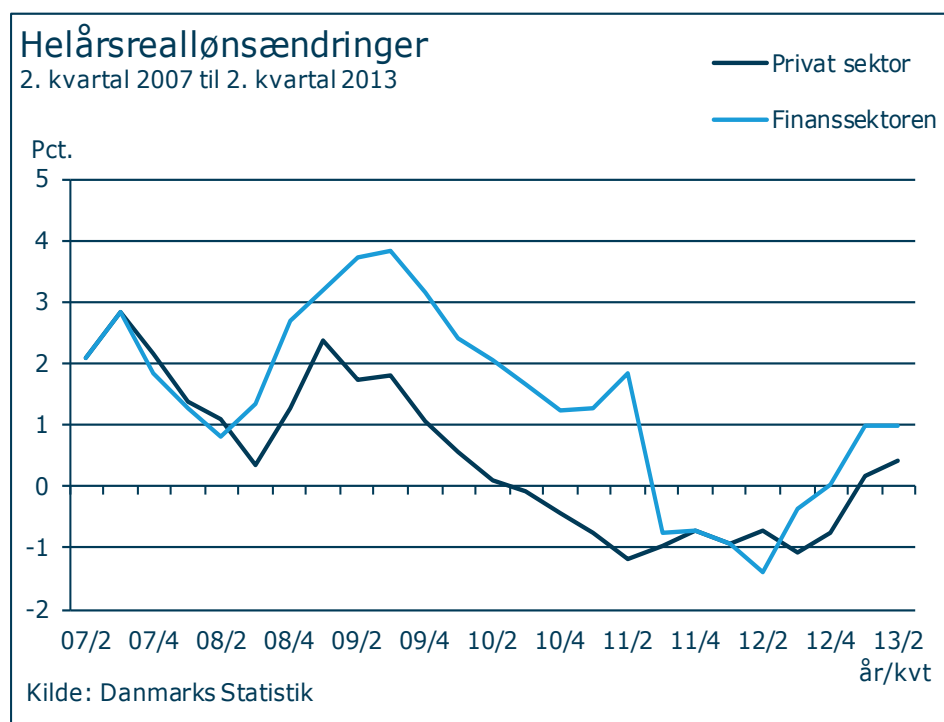

I den periode var de finansansatte med årlige lønstigninger på op til fem procent ofte førende i lønkapløbet sammenlignet med øvrige grupper på arbejdsmarkedet. Det er de for så vidt stadig, fordi lønudviklingen for andre lønmodtagere aftager tilsvarende. Fastfryser man fx lønudviklingen ved udgangen af 2. kvartal i år, ligger de ansatte i den finansielle sektor markant højere end deres kolleger i kommuner og staten, hvor de årlige lønforhøjelser ligger på henholdsvis 0,3 procent og 0,5 procent. Også på det øvrige private arbejdsmarked er lønudviklingen lavere end i finanssektoren.

Lønstigningerne er sammensat af flere faktorer. Først og fremmest de overenskomstmæssige stigninger gennem årene. Andre stigninger skyldes, at et mindre antal medarbejdere er steget i anciennitet. Dertil kommer automatiske lønstigninger til medarbejdere, der afslutter en uddannelse samt til almindelige forfremmelser, markeds- og fastholdelsesbehov.

Reallønnen stiger igen

Efter i lange perioder at have haft reallønsfremgang på mellem en og fire procent oplevede de finansansatte reallønstilbagegang fra 3. kvartal 2011 til 3. kvartal 2012. Men nu stiger reallønnen atter og ligger på omkring én procent om året, hvilket er over gennemsnittet på det øvrige private arbejdsmarked.

Selvom fraværet falder, er der fortsat plads til forbedring

Af Kirsten Lemming-Christensen, klc@fanet.dk

Fraværet i finanssektoren har udviklet sig positivt. Men en finansansat har flere sygedage end funktionærer på DA-området.

Sygefraværet blandt finansmedarbejderne var i gennemsnit 6,3 dage i 2012, og det er et fald på knap en tredjedel dag i forhold til 2011.

På det private arbejdsmarked i øvrigt falder sygefraværet også, viser den netop offentliggjorte FraværsStatistik 2012 fra Dansk Arbejdsgiverforening. Sygefraværet på hele DA-området, inklusive arbejdere og funktionærer, er således faldet fra 7,3 dage til 6,9 dage fra 2011 til 2012. Ser man alene på funktionærene på DA-området har de faktisk et lavere sygefravær end i finanssektoren. Her ligger det gennemsnitlige årlige sygefravær på under 6 dage.

Tilsvarende fald har fundet sted i kommunerne og regionerne, og i det hele taget viser sygefraværet i finanssektoren, i kommunerne og regionerne samt på det private arbejdsmarked, en parallel udvikling.

Sygefraværet i kommuner og regioner er markant højere end på det private arbejdsmarked. Trods et konstant fald i sygefraværet i kommunerne og regionerne de seneste fem år, ligger sygefraværet i FA's medlemsvirksomheder fortsat markant lavere. Den finansielle sektor udmærker sig dermed ved at være en af de brancher, hvor sygefraværet er lavest.

Endeligt er der en række fælles træk inden for alle områder. Kvinders sygefravær er markant højere end mændenes. Forskellen er dog størst inden for finans og forsikring, se skema. Lønmodtagere i Vestdanmark har mindre fravær end deres kolleger i Østdanmark, og fraværet er lavere blandt chefer og medarbejdere med en akademisk uddannelse. Det sidste kan hænge sammen med mulighederne for at arbejde trods sygdom.

Sygefravær fordelt på sektorer 2012

	Kommuner	Regioner	Private funktionærer (DA)	Finanssektoren
Kvinder	12,6	11,6	7,8	8,4
Mænd	9,7	8,6	4,4	4,3
Alle	11,9	11,0	5,7	6,3

Kilder: FA's Fraværsstatistik 2012, Kommunernes og Regionernes fraværsstatistik 2012, DA FraværsStatistik 2012.

Tallene viser dagsværk i fravær pr. fuldtidsbeskæftiget.

Statens afgift på løn tynger finanssektorens omkostninger

Af Kirsten Lemming-Christensen, klc@fanet.dk

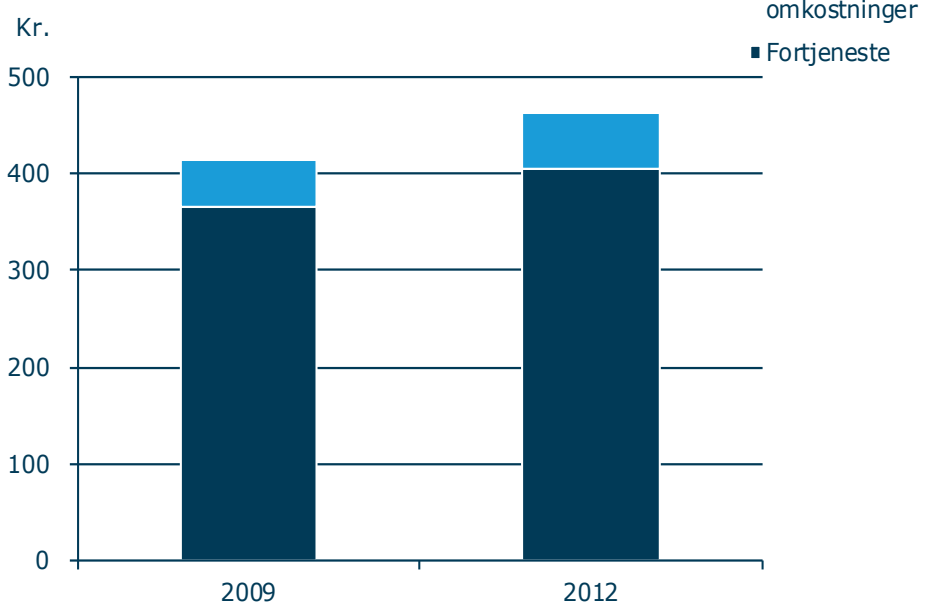
13 procent af de finansielle virksomheders arbejdsomkostninger når ikke frem til de ansatte. Lønsumsafgiften er nu oppe på over 40 kr. pr. arbejdstime, og i de kommende år fortsætter afgiften med at stige

Når en arbejdsgiver i den finansielle sektor har medarbejderudgifter på 1.000 kr., er det kun godt 870 kr., der tilfalder den ansatte. Resten af beløbet, og det vil sige knap 130 kr., havner på en lang række andre konti, primært i de offentlige kasser. Det fremgår af den nye FA Statistik, "Arbejdsomkostninger 2012", som netop er udgivet. En række af de ekstra omkostninger går til velkendte formål som fx forsikringer, bidrag til AER og til uddannelsesfonde m.v. Men for den finansielle sektor er der én helt afgørende og dominerende post, som påvirker omkostningerne. Det er lønsumsafgiften, som nu overstiger to tredjedele af arbejdsgivernes øvrige arbejdsomkostninger – altså de omkostninger, som ikke tilfalder medarbejderne i form af løn.

Lønsumsafgiften store betydning for omkostningsudviklingen i den finansielle sektor er også tydelig, når man sammenligner med andre områder på arbejdsmarkedet. Fx udgør de øvrige medarbejderomkostninger på DA-området i 2012 ifølge DA's Strukturstatistik i gennemsnit 7,96 kr.

Posten øvrige arbejdsomkostninger har været i stadig vækst i de senere år inden for FA's område. I 2009 var den på 50,46 kr. om året pr. medarbejder pr. time, og i 2012 var den vokset til 59,55 kr. Det er en stigning på 18 procent, som især skyldes den stadig voksende lønsumsafgift, som i øjeblikket er på over 40 kr. pr. arbejdstime.

Arbejdsomkostninger pr. præsteret time

Kilde: FA

Der er ingen tvivl om, at de øvrige arbejdsomkostninger vil fortsætte med at vokse de kommende år. Det hænger sammen med, at lønsumsafgiften, som i 2012 var 10,5 pct., nu er på 10,9 pct., og stiger yderligere til 15,3 pct. frem til 2021.

Nu lyder knap 60 kr. pr time for de samlede øvrige omkostninger måske ikke af så meget, men tager man alene lønsumsafgiften, udgjorde den i 2012 en omkostning på ca. 4,2 mia. kr. for den finansielle sektor. Med de stigninger, der er vedtaget, betyder det, at den samlede lønsumsafgift i 2021 når op på 6,1 mia. kr. årligt, hvis medarbejderantallet og deres lønninger holdes i ro.

SAMMENSÆTNINGEN AF ØVRIGE ARBEJDSMOMKOSTNINGER PR. PRÆSTERET TIME

Årligt beløb i kr. og øre	2012
Arbejdsgiverens samlede arbejdsomkostninger	463,77
Fortjeneste	404,22
Øvrige arbejdsomkostninger	59,55
Bidrag til og fra offentlige kasser	37,97
Finansieringsbidrag	0,68
Bidrag til AER	1,87
Refusioner fra AER	-0,20
Bidrag til sygedagpengeforsikring	0,00
Lønsumsafgift	40,61
Løntilskud	-0,68
Refusioner for udgifter til løn under sygdom, barsel mv.	-4,31
Lovpligtige omkostninger	0,46
Arbejdsulykkesforsikring	0,64
Erhvervs sygdomssikring (AES)	0,11
Dagpengegodtgørelse ved afskedigelse	0,01
Bidrag til lovpligtig barselfond	0,57
Refusioner fra lovpligtig barselfond	-0,87
Aftalebestemte omkostninger	0,56
Bidrag til uddannelsesfonde	0,56
Refusioner fra uddannelsesfonde	0,00
Uddannelsesomkostninger	5,77
Direkte uddannelsesomkostninger	5,78
Kursusgodtgørelse til arbejdsgiveren	-0,02
Andre personaleomkostninger	14,79
Erhvervsansvarsforsikring	0,28
Andre frivillige medarbejderrelaterede forsikringer	1,56
Bidrag til firmapensionskasser (tilsagnsordninger)	0,64
Rekrutteringsomkostninger	0,67
Fratrædelsesgodtgørelse og jubilæumsgratiale	4,60
Andre personaleomkostninger	7,04

Beskæftigelsen falder, men ledigheden er lav

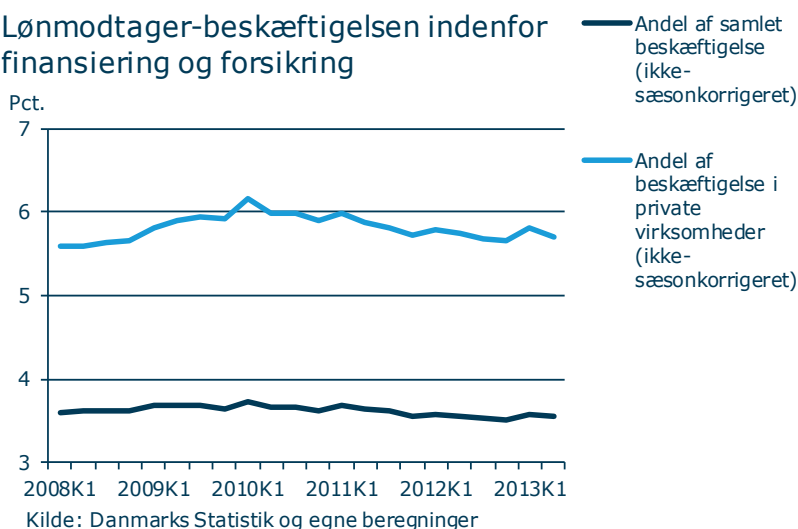
Af Kirsten Lemming-Christensen klc@fanet.dk

Udviklingen i beskæftigelsen er nærmest identisk med tendensen på det øvrige arbejdsmarked. Ledigheden slår ikke så hårdt igennem i finanssektoren

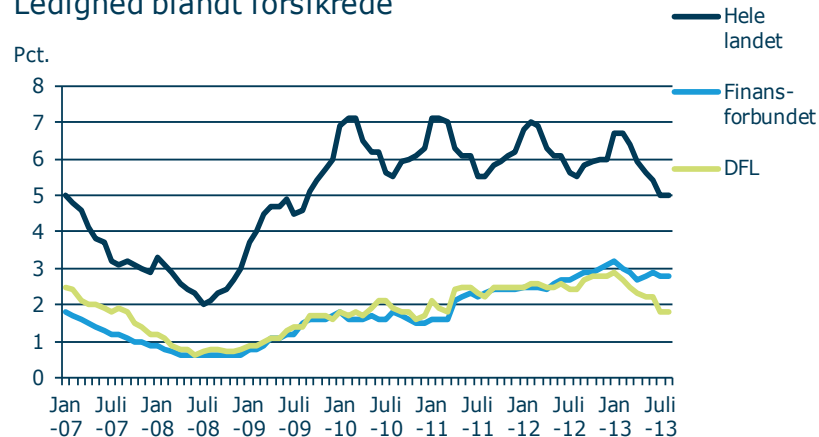
Færre filialer, øget digitalisering og mere selvbetjening hos kunderne i pengeinstitutterne medfører, at antallet af beskæftigede i den finansielle sektor fortsat falder. Fra 2012 til 2013 er der således blevet ca. 1.500 færre bankansatte.

Tilbagegangen i beskæftigelsen i den finansielle sektor er imidlertid ikke markant større end på det øvrige arbejdsmarked, viser en sammenligning, som FA har foretaget. I 2008 var den finansielle sektors andel af beskæftigelsen på det private arbejdsmarked 5,6 procent, og i dag er andelen 5,7 procent. Frem mod starten af 2010 faldt beskæftigelsen faktisk mindre i finanssektoren end på det private arbejdsmarked som helhed. Siden da er beskæftigelsen faldet lidt mere i finanssektoren, men ikke mere end at sektorens andel af beskæftigelsen er på samme niveau som før finanskrisen. Ser man på udviklingen i beskæftigelsen i forhold til hele arbejdsmarkedet, altså både offentlig og privat ansatte, er udviklingen nærmest identisk.

Lønmodtager-beskæftigelsen inden for finansiering og forsikring

Ledighed blandt forsikrede

Kilde: Danmarks Statistik og FTF-A

Anm.: Databrud fra marts til april 2011 fsva. Finansforbundet og DFL

Den faldende beskæftigelse har ført til stigende ledighed, men de ansatte i finans og forsikring er ikke så hårdt ramt som deres kolleger på det øvrige arbejdsmarked. En oversigt over udviklingen i ledigheden blandt arbejdsløshedsforsikrede inden for FA's område sammenholdt med hele arbejdsmarkedet siden 2007 viser, at ledigheden på hele arbejdsmarkedet i juli 2008 var på to procent og knap én procent i den finansielle sektor. I dag er ledigheden på hele arbejdsmarkedet steget til 5 procent, mens den fortsat er under tre procent for Finansforbundets og Danske Forsikringsfunktionærers forsikrede medlemmer.

Danmark: Nordens største finansarbejdsplads

Af Maria Søndergaard, mas@fanet.dk

Beskæftigelsen i de danske pengeinstitutter falder, men vi er fortsat det land i Norden, der har suverænt flest ansatte. Danske ansatte i pengeinstitutter har fortsat et lavt antal kunder sammenlignet med fx Sverige

Selvom den danske finanssektor de seneste år har været præget af fusioner, lukninger og reduktioner i filialnettet, skiller Danmark sig ud som det land i Norden, der har markant flest ansatte i pengeinstitutter.

Det dokumenterer de foreløbige tal fra Nordisk Bankstatistik, som udkommer i oktober. Med udgangen af 2012 var der således ansat 45.335 i de danske pengeinstitutter. Til sammenligning var der i Sverige, som har ca. 4 mio. flere indbyggere end Danmark, ansat knap 34.000 medarbejdere i pengeinstitutterne.

De nye tal i dette års undersøgelse indikerer, at enten har finanskrisen ikke ramt de øvrige nordiske lande så voldsomt som i Danmark, eller også har disse lande tilpasset deres struktur på et langt tidligere tidspunkt.

Danmark har slanket filialnettet

Ser man på antallet af filialer, er Danmark det land, der har taget hårdest fat. Her er filialerne reduceret med 186 fra 2011 til 2012, mens antallet af filialer kun er gået ned med omkring 30 i Finland og Norge. Og i Sverige er antallet forøget med 9. Totalt set er der forsvundet 250 filialer i Norden, og tre fjerdele af dem lå i Danmark.

Lukninger af filialer smitter også af på antallet af medarbejdere. Danmark har således reduceret med flest medarbejdere i perioden, knap 1.500, mens Finland i den anden ende totalt set har opretholdt samme antal ansatte. Samlet set er antallet af ansatte i de nordiske pengeinstitutter faldet med knap 3.000 i 2012, og heraf tegner Danmark sig altså for ca. halvdelen af faldet.

Pengeinstitutter, filialer og ansatte i Norden i 2012

	Pengeinstitutter	Filialer	Ansatte
Danmark	108 (-19)	1.308 (-186)	45.335 (-1.463)
Finland	291 (-19)	1.546 (-30)	28.250 (-1)
Island	14 (-1)	103 (-12)	3.704 (-40)
Norge	149 (-4)	1.127 (-31)	22.626 (-567)
Sverige	103 (+1)	1.839 (+9)	33.904 (-895)

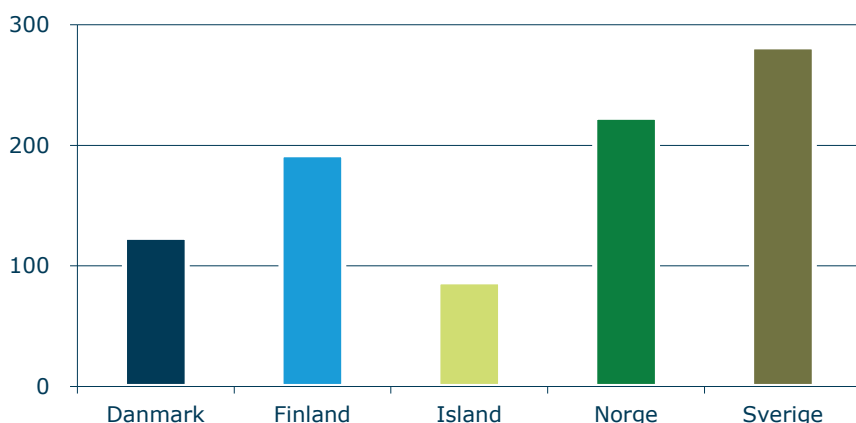
Kilde: Nordisk Bankstatistik 2012, foreløbige tal

Anm.: Tallene i parentes angiver udviklingen fra 2011 til 2012.

Effektive svenskere

Sætter man antallet af medarbejdere i forhold til indbyggerne i de enkelte lande, fremstår forskellene mellem de nordiske lande i al sin tydelighed. Antager vi fx, at de danske pengeinstitutmedarbejdere servicerer samtlige indbyggere i Danmark, svarer det til, at hver ansat har 123 kunder. Til sammenligning har en svensk medarbejder 281 kunder, eller langt over det dobbelte. Kun Island ligger under Danmark med 86 kunder pr. medarbejder.

Antal indbyggere pr. finansmedarbejder

Kilde: FA, Nordisk Bankstatistik 2012, foreløbige tal

Ser man på antallet af filialer i forhold til indbyggere, tegner der sig et langt mere ensartet billede. Igen er Sverige det land, der betjener flest indbyggere pr. filial, 5.194, mens de danske filialer i gennemsnit hver betjener 4.238 indbyggere.

Antal indbyggere pr. hhv. ansat og filial i Norden, 2012

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Befolkningstal	5.602.628	5.426.674	321.857	5.051.275	9.552.000
Indbyggere pr. ansat	123	192	86	223	281
Indbyggere pr. filial	4.238	3.510	3.124	4.482	5.194

Kilde: Nordisk Bankstatistik 2012, foreløbige tal.

Nyt fra FA

Ændringer i medlemskredsen

Indmeldelser

- Nets Denmark A/S pr. 30. juni 2013
- Teller A/S pr. 30. juni 2013

Udmeldelser

- Sparinvest Fondsmæglerselskab A/S pr. 30. juni 2013. Fusioneret med ID-Sparinvest A/S
- Jyske Global Asset Management A/S pr. 30. september 2013.

Navneændring

- Rise Spare- og Lånekasse til Rise Sparekasse

Pr. 30. september 2013 har FA 196 medlemmer.

Medlemsvirksomhederne har med opgørelsesdato pr. 1. juni 2013 eller senere optagelsesdato i alt 64.853 medarbejdere.

Nyt fra sekretariatet

Pr. 31. juli 2013 fratrådte økonomisk student Andreas Thomsen.

Pr. 1. september 2013 er økonomisk student Mette Lange ansat.

MEDLEMSMØDE OM OK14 WEBSTREAMES

FA holder medlemsmøde om OK14 den 7. november 2013 i København.

Som noget nyt vil det være muligt for FA's medlemmer at deltage virtuelt og dermed spare turen til København.

Der vil blive etableret en facilitet på FA's hjemmeside, hvor man kan følge mødet live og stille spørgsmål til oplægsholderne og salen.

Både almindelig og virtuel deltagelse er gratis, men vil kræve tilmelding. Medlemsmødet vil blive slået op på FA's kursusoversigt snarest.

FINANSSEKTORENS
ARBEJDSGIVERFORENING

AMALIEGADE 7
1256 KØBENHAVN K

TELEFON +45 3391 4700
FAX +45 3391 1766
WWW.FANET.DK

